

Recenzja pracy doktorskiej mgr Pawła Krasuskiego
pt. „Funkcjonowanie systemu rodzinnego z dzieckiem
niepełnosprawnym ruchowo a style radzenia sobie ze stresem”

Autor pracy przygotował obszerne studium dotyczące złożonej i obszernej problematyki. Wykorzystał najnowsze koncepcje i dobrze dobrał metody pozwalające na uchwycenie istotnych zależności oraz uwarunkowań. Przyjęta w analizie wyników badań systemowa koncepcja rodziny umożliwiła zrealizowanie programu badań z uwzględnieniem etapów rozwojowych i dynamiki zmian jakie mogą zachodzić pod wpływem stresorów mogących zaburzać homeostazę.

Uwzględnienie dwóch faz cyklu życia rodzinnego (szkolny wiek oraz okres dorastania), pozwoliło uzyskać wgląd w dynamikę zmian jakie występują w życiu rodziny i ukazać znaczenie czynników wykraczających poza biopsychospołeczny model rodziny.

Na podkreślenie zasługuje także posłużenie się Ogólną Teorią Systemów, choć całkiem zbędnym wydaje się szczegółowy opis założeń i głównych wymiarów tego systemu. Chodzi o to, że nie powinno się moim zdaniem przedstawiać szczegółowych założeń tej teorii, bo taka forma prezentacji ma charakter dydaktyczny i niepotrzebnie zajmuje miejsce, które można wykorzystać na omówienie wyników badań własnych doktoranta.

Zbędne wydają się także zawarte w bardzo obszernych odnośnikach na końcu stron (np. str.28) wyjaśnienia, które mają jedynie dydaktyczny charakter i nieco zakłócają zwartą formę prezentację teorii dotyczących bezpośrednio badań własnych doktoranta. Zbędne wydają mi się także zbyt szczegółowe i zajmujące wiele miejsca dane odwołujące się do badań Marii Braun-Gałkowskiej.

Bardzo interesujące natomiast i zasługujące na pełną akceptację są koncepcje dotyczące typologii niepełnosprawności ruchowej zawarte w rozdziale drugim. Znajdują się tam nie tylko „konteksty” pedagogiczne, ale i psychologiczne i społeczne i raczej w tytule rozdziału zbyt skromnie autor pracy zalicza je wyłącznie do kategorii „pedagogicznych”.

Na podkreślenie zasługuje bardzo dokładna i dobrze uporządkowana problematyka tego rozdziału zwłaszcza dotycząca „wieloaspektowości niepełnosprawności ruchowej”.

Nie mam krytycznych uwag do pozostałych rozdziałów, które zostały opracowane w sposób dość zwarty i logicznie uporządkowany, bez dołączania zbędnych dygresji.

Wydaje się, że warto byłoby uwzględnić przez autora pracy danych, jakie są zawarte w dwóch monografiach Grzegorza Bręczewskiego (chodzi o monografię w wydanej w 1910 roku pt. „Wybrane psychospołeczne aspekty niepełnosprawności. W kierunku rozwojowej wizji procesu rehabilitacji” AWF w Poznaniu. Nowsza publikacja tego autora to wydana w 1918 roku Niepełnosprawność i zachowania pomocowe w procesie rehabilitacji. Analiza jakości pomocy udzielanej osobom niepełnosprawnym” Warszawa, 2018, Difin SA.)

Jeśli recenzowana praca będzie przygotowywana do druku w jakiegokolwiek formie, (na co w pełni zasługuje), to warto byłoby wykorzystać te publikacje.

Jeśli chodzi o bibliografię znajdującą się na końcu pracy, to chciałbym powiedzieć, że pod względem zasad, jakie obowiązują w publikacjach naukowych, przytaczane w bibliografii źródła odbiegają od nich pod wieloma względami. Autor powinien zadbać o przestrzeganie powszechnie przyjętych zasad jeszcze przed uznaniem pracy za zakończoną.

Podsumowując powyższą ocenę chciałbym podkreślić, że mimo wyżej przedstawionych uwag krytycznych, należy w moim przekonaniu uznać, że oceniana rozprawa spełnia całkowicie standardy rozpraw doktorskich. Zawarte w ocenianej pracy dane oparte są na solidnie przeprowadzonych badaniach i pozwoliły jej autorowi na uzyskanie cennych pod względem teoretycznym i praktycznym wniosków i zaleceń.

Chciałbym zatem przedstawić Wysokiej Radzie Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej swoją opinię, że praca mgra Pawła Krasuskiego spełnia wymagania stawiane rozprawom związanym z uzyskaniem stopnia doktora. Proponuję zatem dopuszczenie jej autora do kolejnych etapów przewodu doktorskiego.

prof. Tadeusz Gałkowski

